
Lyftanordningar och Lyftredskap - Användning på Perstorp Oxo

Innehållsförteckning

Lyftanordningar

- **Undersökning och riskbedömning**
- **Krav på utrustning**
- **Utbildning**

Kranlyft

- **Roller och ansvar vid kranlyft**
- **Signaler och tecken**

Appendix 1. Definitioner av olika begrepp

Lyftanordningar och Lyftredskap - Användning på Perstorp Oxo

Undersökning och riskbedömning

Arbetsförhållandena skall undersökas och riskerna bedömas när lyftutrustning och lyftredskap skall användas.

Vid användning av en lyftanordning som är mobil eller som kan demonteras och flyttas mellan olika uppställningsplatser skall åtgärder vidtas som hindrar anordningen från att välta, glida eller på annat sätt förflyttas oavsiktligt.

När två eller flera anordningar för lyft av last har installerats eller monterats på en arbetsplats så att deras arbetsområden delvis sammanfaller, skall åtgärder vidtas för att undvika kollisioner mellan lasterna eller anordningarna.

När en anordning för lyft av last eller personer används på plats där det finns risk för att anordningen blir påkörd av annat fordon skall åtgärder vidtas som förhindrar detta.

De verktyg som ska användas för undersökning och riskbedömning är:

- JSA, skall utföras enligt anvisningar. JSA sparas på N:\Skydd\Skydd_Public_JSA under aktuell area.
- Min Jobbanalys. Finns att hämta på förråd, eller där arbetstillstånd skrivs.
- Riskbedömningen och de vidtagna åtgärderna skall följas upp.

Krav på utrustningen

Överlastdon och gränsbrytare skall vara inställda så att skyddsfunktioner aktiveras innan fara uppstår. Detta kontrolleras och dokumenteras enligt FU systemet.

Hissar kontrolleras och dokumenteras enligt FU systemet.

Lyftutrustning, så som traverser, kranar, taljor mm skall vara försedda med objektnummer och genomgå fortlöpande tillsyn, detta kontrolleras enligt FU systemet, och dokumenteras.

Lyftredskap

Alla lyftredskap ska vara tydligt märkta.

Lyftredskap skall förvaras så att det inte riskerar att skadas eller förstöras.

Lyftredskap så som virestroppar kontrolleras visuellt och färgmärks enl driftinstruktion 16-20. Kättingar märks med brickor och dokumenteras i FU systemet.

Mjuka lyftredskap som skall användas, skall ha märkning och märkningen skall vara läslig.

Mjuka lyftredskap som är skadade skall lämnas in till UH förrådet för kassering eller reparation.

Daglig kontroll skall ske innan användning av lyftutrustning/lyftredskap, detta kontrolleras av användaren.

Lyftutrustning och lyftredskap som lämnas ut från förrådet skall vara kontrollerat och genomgången.

Mindre material som skall lyftas upp på plattformar, får inte lyftas på lastpallar utan skall lyftas i godkända behållare avsedd för ändamålet.

För entreprenör som har egna lyftutrustningar och lyftredskap inom Perstorp Oxo:s område gäller ovanstående krav på utrustning och lyftredskap. (Dock med undantag för inlämnande av skadat material till Perstorp Oxo:s förråd.)

Lyftanordningar och Lyftredskap - Användning på Perstorp Oxo

Utbildning

För att få använda lyftutrustning och lyftredskap skall det finnas dokumenterade praktiska och teoretiska kunskaper med avseende på säker användning av utrustningen.

För entreprenörer som använder lyftanordningar och lyftredskap skall det finnas dokumenterade praktiska och teoretiska kunskaper med avseende på säker användning av utrustningen. Arbetstagare och inhyrd personal skall ha arbetsgivarens respektive inhyrarens skriftliga tillstånd att använda maskindrivna lyftanordningar. Dokumentation över detta skall hållas aktuell. Dokumentation hålls uppdaterad av Perstorp Oxo kontaktman för entreprenören. För egen personal dokumenteras detta i HR + eller i Competence tool. Utbildningen skall repeteras vart femte år (5).

Skylift – Mobil arbetsplattform.

För att få använda dessa krävs dokumenterad utbildning. Vid arbete från höj- och sänkbara mobila arbetsplattformar, skall alltid personlig fallskyddsutrustning användas. Fallskyddsutrustningen skall vara kopplad i korgen. Se ID 20137

Kranlyft

Roller och ansvar vid kranlyft

Kranföraren skall svara för säkerheten vid det aktuella lyftet och vara den som i första hand planerar lyftoperationen.

Lastkopplarens huvuduppgift är att koppla och lossa lyftredskapet samt se till att rätt lyftredskap väljs, kontrolleras och kopplas på ett riktigt sätt. Lastkopplaren skall ha utbildning för detta.

Signalmannens uppgift är att hålla kontakt med kranförare och lastkopplare, visuellt eller med radio, när ett lyft påbörjas eller avslutas.

Lyftledare. Vid alla särskilt svåra lyft ska lyft dirigeras av lyftledare. Lyftledare ska, förutom att vara väl insatt i kranens funktion, även vara väl förtrogen med koppling av olika förekommande lyft.

Övriga bestämmelser vid kranlyft

Lyft i anläggning i drift. Vid tillståndsgivning, för att utföra lyft i drift varande anläggning, skall personal, tillståndsgivare och lyftledare/kranmaskinist gå igenom hur lyftet skall utföras antingen på modellen i kontrollrummet eller på plats.

Oskyddade personer. Åtgärder skall vidtas för att säkerställa att ingen uppehåller sig under upplyft last. Detta gäller inte om arbete skall utföras under upplyft last och lyftanordningen är särskilt konstruerad för ett sådant arbete samt att ett effektivt utförande av arbetsuppgifterna kräver det.

Avspärrning. Kranföraren ansvarar för att spärra av runt stödbenen på kranen. Avspärrning för själva lyftet ansvarar den som vill ha lyftet utfört. (Sk. Rutin 02-21)

Markförhållanden. En lyftanordning får inte välta, glida eller på annat sätt förflyttas oavsiktligt. Perstorp Oxo är ansvarig för undersökning och klargörande av markförhållanden innan lyftanordning får ställas upp på anvisad plats.

Stark vind. Vid kranlyft, där vindstyrkor är kraftiga avgör kranföraren om lyft kan ske, på ett säkert sätt.

Åskväder. Vid åskväder skall arbete på hög höjd riskbedömas och eventuellt avbrytas.

Personlyft. Personer får endast lyftas med en anordning som är konstruerad och tillverkad för detta. Undantag får göras i nödsituationer och vid räddningsarbete inom räddningstjänst.

Lyftanordningar och Lyftredskap - Användning på Perstorp Oxo

Vid korgåkning är det enbart tillåtet att kliva i och ur korgen när korgen befinner sig på marken.

Signaler och tecken

Om en operatör av en anordning för lyft av fritt hängande last inte har fullgod sikt över hela lyftområdet, skall en person med kompetens för uppgiften stå i direktkontakt med operatören och vägleda denne. Arbetet skall organiseras så att lasten inte kan röra sig på ett farligt sätt.

Handsignaler

1. Utförande

Handsignaler ska vara exakta och enkla samt bestå av stora rörelser som är lätta att utföra och förstå och som klart skiljer sig från andra signaler. Om båda armarna används samtidigt ska de röras symmetriskt och avse ett enda tecken. Signalschemat som anges nedan kan kompletteras vid behov, t.ex. för speciellarbetsmoment. Även signalscheman för arbete med tornkranar, mobilkranar och hamnkranar i Svensk Standard får användas.

2. Särskilda regler för handsignaler

Signalmannen ska kunna se och kontrollera alla manövrer utan att utsätta sig för fara. Signalmannen ska uteslutande ägna sig åt att dirigera manövrer och upprätthålla säkerheten för de arbetstagare som berörs. Om signalmannen inte kan se och kontrollera alla manövrer ska ytterligare signalmän anlitas. Operatören ska avbryta den pågående manövern och be om ytterligare instruktioner om han inte på ett säkert sätt kan genomföra manövern.

3. Utrustning

Operatören ska kunna känna igen signalmannen utan svårighet. Signalmannen ska bära ett eller flera igenkänningstecken, t.ex. jacka, hjälm, manschetter eller använda signalspade. Igenkänningstecknen ska ha samma klara färger och uteslutande användas av signalmän.

Signalschema – Teckengivning för körning av mobilkranar. Kontakt har tagits med Standardiseringskommissionen i Sverige och Perstorp Oxo har lov att använda signalschemat i denna rutin.

Lyftanordningar och Lyftredskap - Användning på Perstorp Oxo

KRAN- OCH HISSKOMMISSIONEN

SIS fleranvändarlicens: Perstorp Oxo, 2012-10-01

NORMBLAD IKH 8.00.12

Utgåva 1

Sida 1 (1)

Utgiven 1983 - 01 - 01

AV IKH UTGIVNA PUBLIKATIONER SÄLJS AV SIS - STANDARDISERINGSKOMMISSIONEN I SVERIGE · STOCKHOLM · EFTERTRYCK UTAN MEDGIVANDE FÖRBJUDS

SIGNALSCHEMA Teckengivning för körning av MOBILKRANAR

Anm För kranar inom industri och hamnar samt för tornkranar gäller särskilda signalschema enligt IKH 8.00.11 respektive 8.00.13.

<p>1</p> <p>HISSA Uppliftad arm och pekfinger uppåt Cirkelrörelse med handen</p>	<p>2</p> <p>FIRA Nedåtriktad arm och pekfinger nedåt Cirkelrörelse med handen</p>	<p>3</p> <p>HISSA SAKTA Uppliftad arm Små cirkelrörelser med handen</p>	<p>4</p> <p>FIRA SAKTA Nedåtriktad arm Små cirkelrörelser med handen</p>
<p>5</p> <p>RES BOMMEN Utsträckt arm Tummen uppåt</p>	<p>6</p> <p>FÄLL BOMMEN Utsträckt arm Tummen nedåt</p>	<p>7</p> <p>SVÄNG VÄNSTER Höger arm utsträckt Handen öppen</p>	<p>8</p> <p>SVÄNG HÖGER Vänster arm utsträckt Handen öppen</p>
<p>9</p> <p>TELESKOP UT Sidorörelse utåt med båda händerna Tummarna utåt</p>	<p>10</p> <p>TELESKOP IN Sidorörelse inåt med båda händerna Tummarna inåt</p>	<p>11</p> <p>HUVUDSPEL Handen upplyftad över hjässan</p>	<p>12</p> <p>EXTRA SPEL Höger underarm uppliftad Understöd av vänster hand</p>
<p>13</p> <p>STOPP Utsträckt arm svängs i båge framåt och åt sidan</p>	<p>14</p> <p>HASTIGT STOPP Båda armarna sträcks hastigt utåt</p>	<p>15</p> <p>FÖRFLYTTNING Cirkelrörelse med båda händerna</p>	<p>16</p> <p>SIGNAL EJ UPPFATTAD Sidorörelse med armen</p>

Vid enarmstecken får höger eller vänster arm användas.

Behövs hastig lyftning, sänkning eller förflyttning utförs rörelsen livligare. Vid samlyft med två mobilkranar skall bestämmas hur lyftet skall genomföras och hur signalerna skall ges till respektive kranförare.

Försäljningsadress: SIS, Tegnérgatan 11, Box 3295, 103 66 STOCKHOLM
Telefon 08 - 23 04 00, Telex 17453 sis s
© Copyright SIS 1983

Lyftanordningar och Lyftredskap - Användning på Perstorp Oxo

Appendix 1. Definitioner av olika begrepp

Definitioner

Fortlöpande tillsyn

Regelbunden kontroll som omfattar okulär granskning samt funktionsprov.

Hiss

Lyftanordning med styrt lastbärande organ som kan röra sig mellan fasta stannplan.

Kran

Lyftanordning som med hjälp av ett icke styrt lastbärande organ kan lyfta och sänka lasten vertikalt och dessutom kan förflytta den horisontellt i en eller flera riktningar.

Lastbärande organ

Delar av en lyftanordning som direkt bär upp lasten.

Lyftanordning

Anordning för att lyfta eller sänka last.

Lyftredskap

Komponenter eller utrustning som inte är monterade på lyftanordningen och som är placerade antingen mellan lyftanordningen och lasten eller på lasten för att ansluta den.

Maxlast

Den högsta last som en lyftanordning eller ett lyftredskap är avsedd för.

Stripperkran

Lyftanordning med styrt lastbärande organ försedd med strippertång eller stripperaggregat för att frigöra göt från kokiller eller gjutmaskin

Tångkran

Lyftanordning med styrt lastbärande organ försedd med tång för att transportera stålgöt, kokiller och stigplan.

Överlastdon

Gemensam benämning för anordning som vid överbelastning varnar för eller förhindrar farliga rörelser hos lyftanordning eller last.